משחק החיים

כמעט שנה שאמיר בלחסן בן ה־13 שרוי בתרדמת. מאז נדרס כשנסע על הסקייטבורד החשמלי שלו בחברת הביטוח טוענים שמדובר ב"כלי רכב" ומסרבים לשלם ביצויים. אבל מתברר ששופטי העליון חושבים אחרת – בפסיקה חדשה הם קובעים שמדובר ב"צעצוע"

נעם ברקו | צילום: עמית מגל

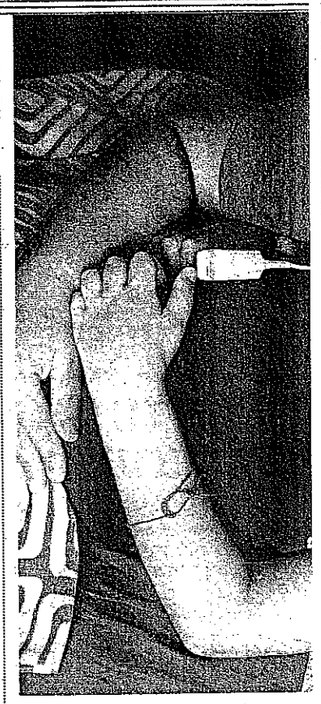

הוריו של אמיר נאלצו להתמודד לבדם עם כל הוצאות הטיפול. אמיר ואמו מוניקה

שבוע הבא יחגוג אמיר בלחסן (13) בר מצווה. אל בית הכנסת בשתם יסיעו אותו באמבולנס. אל אולם התפילה יכניסו אותו כשהוא ישוב על כיסא גלגלים.

שם ימתינו לו קרובי משפחתו וחבריו הטובים, שלא זכו להחליף איתו מילה מאז התאונה. אביו יכריך עליו את התפילין, יעלה במקומו לתורה ויתפלל שבנו יפקח עיניים ויחזור להכרה.

כבר עשרה חודשים שאמיר בלחסן מוגדר צמח. הוא שוכב מחוסר הכרה בביתו, שהפך למעין בית חולים סיעודי־שיקומי קטן בלית ברירה. אל מיטתו של אמיר מחובר מכשיר שמשמיע את נשימותיו בכל רחבי הבית 24 שעות ביממה בעזרת רמקולים שהותקנו בחדרים. הרופאים שטיפלו בו לא צופים שיפור במצבו, ובתי החולים השיקומיים מסרבים לקבלו. "הוא לא מתאים להם. אין אצלו שום תגובה. אין להם עם מה לעבוד", מסבירה בכאב האם, מוניקה. "רק במוסד סיעודי מסכימים לקלוט אותו, ואת זה אני לא רוצה. אני מעדיפה שהוא יישאר איתי כאן בבית. אני מאמינה שהוא עוד יקום", היא אומרת ומלטפת בחום את ראשו של בנה, שחלק ממצחו נכרת. "אין לי בכלל ספק".

דרסו ונסעו לאכול

זו הייתה שעת בוקר מוקדמת וחמימה, ה־26 באוגוסט בשנה שעברה. אמיר יצא מחניך מהמוסך של אביו ביהוד בשהוא רוכב על הסקייטבורד החשמלי שקיבל רק יום קודם במתנה.

הוא לא הספיק להתרחק הרבה מהמוסך כש־רכב סקודה חולף פגע בו בעוצמה. כשהוא שוכב על הדרך מחוסר הכרה ושותת דם, נמלטו הנהגת הדורסת ובן זוגה מהמקום. הם מיהרו לנקות את הרכב מכתמי הדם והחליטו להיכנס למסעדה קרובה ולסעוד להנאתם.

לא ברור כמה רקות חלפו עד שאביו של אמיר מצא אותו מוטל על הכביש. כשהובהל לבית החו־לים שיבא דיווחו הפרמדיקים של מד"א בקשר: "בן 12. מחוסר הכרה. פגיעת ראש קשה. מבקשים חדר דלם". את הדיווח הזה שמעה מוניקה שמתנ־דבת כבהגת אמבולנס במד"א, ולא דמיינה שהנער הפצוע הוא בנה שלה. "למי שמבין הנתונים האלה מספיקים בשביל לדעת עד כמה המצב חמור", היא משחזרת השבוע את הרגעים שישנו את חייה לבלי הכר. "אחרי כמה דקות אבא של אמיר התקשר וסיפר לי שהבן שלנו נרדס. אני זוכרת את עצמי נוסעת כמו משוגעת לבית החולים. הכי מהר שאפשר. כל הדרך רצו לי מחשבות מסויטות בראש. כשהגענו לחדר הלם בריזוק העבירו את אמיר לעשות סי־טי ראש. המראה שהתגלה לעיניי היה מחריד. הבן שלי שכב שם ודם ירד לו מכל מקום. מהאף, מהאוזניים, מהפה. אמיר היה חבוט ונפרח בכל גופו", היא מתארת, וקשה שלא להצטמרר. "זה הדבר הכי אכזרי שאני יכולה להעלות על רעתי שהורה יכול לעבור – לראות את הילד שלך בצורה כזאת".

הביטוח התנער מאחריות

אמיר סבל מפגיעת ראש קשה. הסי־טי הראה דימום בגוע המוח מלוזה בבצקת, שבר בבסיס הגולגולת, קרעים בריאות ושבר באגן. "הרו־פאים לא נתנו לו סיכוי", נזכרת מוניקה. "הם לא הסתירו מאיתנו עד כמה חמור המצב. להפך. כשהוא התחיל לנשום בכוחות עצמו שמחנו מאוד והתמלאנו תקווה, אבל הרופאים ציננו לנו את ההתלהבות והבהירו שהמצב עדיין בכי רע".

אחרי תקופת האשפוז הארוכה בשיבא תל השומר הועבר אמיר לבית־החולים השיקומי לי־לדים אלין, שם הסכימו לטפל בו עד שמוניקה מצאה דירה חדשה שמותאמת לצרכיו של בנה.

היא ואביו של אמיר, יוסי, השקיעו הון עתק בעיצוב הרפואי ובטיפולים שנדרשו לבנם השרוי בתרדמת. הם התקשו לעמוד בהוצאות הכבדות אך הסתמכו על החזרים שיקבלו בהמשך מחברת הביטוח של הנהגת הדורסת. רק שלתדהמתם הפניקס סירבו לשלם להם בטענה שהסקייטבורד החשמלי שעליו רכב אמיר בזמן התאונה הוא רכב מנועי לכל דבר שמצריך רישיון נהיגה וביטוח, ולכן הם אינם זכאים לפיצוי. "אנחנו מדברים על ציוד שעלותו יותר מ־100 אלף שקלים, וזה מבלי לדבר על הדירה החדשה ועל הטיפולים השונים. עד היום יש עוד הרבה מאות ספקים שממתינים ממני לתשלום", מספרת האם, "והביטוח לא מוכן לשלם. זה לא שאני מבקשת להתעשר מהתאונה הזאת, אני רוצה רק לסייע לאמיר. אני צריכה להתחנן על זיי כדי שייתנו לי פיצויים בשביל לעזור לו?"

פסיקה של תקווה

הטיעון של חברת הביטוח, לפיו אמיר היה צריך להחזיק ברישיון נהיגה כדי להשתמש בס־קייטבורד אינו חדש. גם חברת כלל שביטוחה נהג שפגע לפני 13 שנים בנער שרכב על קורקינט ממונע, דיווי שפורן (אז בן 14), סירבה לשלם למשפחתו פיצויים וסיפקה את אותם הסברים ברזיוק.

כבר אז החליטה משפחתו של דיווי לצאת למאבק בחברת הביטוח. בעזרת עו"ד עמיקם חרל"פ, שמייצג כעת גם את משפחת בלחסן, הם הגישו תביעה לבית המשפט המחוזי בחיפה בדרישה לקבל פיצויים. השופטים פסקו לטובת חברת הביטוח, אבל המשפחה לא ויתרה ועידעה לבית המשפט העליון.

ב־11 במאי השנה – 13 שנים אחרי התאונה – וכו סוף סוף דיווי ובני משפחתו לקבל את הפיצוי שמגיע להם. בהרכב של שלושה שופטים קבע העליון כי קורקינט מנועי אינו רכב ממונע. "הקורקינט המכני נבנה ונקנה כצעצוע ליל־רים ובני נוער וכדי שישמש משחק בידיהם ויסב להם שעשוע", נכתב בפסק הדין.

על ההחלטה של השופטים קרא דיווי לראשונה באינטרנט בדרך מקרה. הוא התק־שר בדמעות לאמו. "מה קרה?", שאלה אותו סילבי במתח. "את לא מאמינה", הוא אמר לה, "יש פסק דין. ניצחנו".

דיווי לא זוכר כלום מהתאונה. למעשה הוא כמעט שאינו זוכר דבר מילדותו.

ב־7 בדצמבר 1997 הוא נסע יחד עם חבריו על הקורקינט הממונע שהוריו הביאו לו במתנה מארצות הברית באחר מהרחובות הסמוכים לבי־תו שבהרצליה פיתוח. האם סילבי ישבה בחדר הטלוויזיה ושוחחה בטלפון עם חברתה. "ואז הגיע הצלצול בדלת. חבר של דיווי עמד שם וסיפר לי שהבן שלי נפגע בתאונה. צעקתי עליו: 'תגיד לי אם הוא חי, תגיד לי אם הוא חי'. הוא השפיל מבט ולא ענה. טסנו לבית־החולים. בדרך עברנו ליד מקום התאונה. ראינו שם את הקורקינט מפורק ואת הרכב שפגע בו שהיה פוטל לוס", היא משחזרת. "הרופאים בשניידר לא נתנו לו הרבה סיכויים. אבל אני לא הסכמתי לזנו מהמיטה שלו עד שהוא לא מתעורר. אחרי עשרה ימים הוא פתח את העיניים ושאל: 'איפה אמא שלי?'".

גם הוריו של דיווי נאלצו להשקיע עשרות אלפי דולרים בשיקומו. "נסענו לרופאים מומחים בחו"ל, הבאנו פיזיותרפיסטו ופסיכולוג ופסיכיאטר וציוה המזל שלנו היה שאנחנו אמידים. עשינו כל מה שיכולנו. אבל יש אנשים שלא יכולים. שאין להם אמצעים – מה קורה איתם? הרי זו טראומה מאוד גדולה גם בלי העול הזה. דיווי צריך כל חייו לחיות עם הפגיעה והשלכותיה. זה לא ייתכן שהחוק יתנער מילד שנפגע בצורה כל כך קשה, שלמעשה חייו נהרסו", מסבירה סילבי בכאב. "דיווי הוא כבר לא אותו ילד. היה לו המון פוט־נציאל, והיום הוא לא מסוגל לעשות במעט שום דבר. ואת אף אחד זה לא עניין. אף אחד לא חשב שמישהו צריך לקחת אחריות או לפצות אותו על מה שקרה. חברת הביטוח של הנהג הפוגע הת־עלמה מאיתנו. היה לנו מזל שהיה לנו עורך דין טוב שנלחם למענו כדי שהצדק ינצח".

"המאבק של שתי המשפחות מאוד עקרוני וחשוב", אומר עו"ד עמיקם חרל"פ. "כשמרוכו בתאונת דרכים שבה נפגע אדם חברות הביטוח חייבות לשאת באחריות, לא משנה מה היו הנסי־בות של התאונה. בשני המקרים מדובר על אנשים תמימים שנפגעו. אני מקווה ומאמין שהפסיקה במקרה של דיווי תסייע לנו להוציא את הצדק לאור גם בתביעה של משפחת בלחסן".

תגובת הפניקס: האירוע הינו אירוע מצער וכואב וחברת הפניקס מאחלת רפואה שלמה לאמיר ומשפחתו.

במקרים כגון זה, לצד ההיבטים ההומניים, חברת הביטוח מחויבת לפעול באופן מקצועי ולברר את סוגיית החבות עד תומה. בשלב זה עדיין לא ברור האם מדובר בכלי זהה לזה שנרון בעיעור הנזכר במכתבה. חשוב לציין כי גם אם ייקבע כי הכלי אינו רכב מנועי החייב בביטוח – לא יישאר התובע ללא פיצוי מגוף זה או אחר. למרות הטענות הנ"ל, שילמה הפניקס לנפגע תשלום על חשבון התביעה העיקרית, בהסכמת. בא בוחם של המשפחה, בסכום של כ־200 אלף שקל, וכן נשאה בעלויות אשפוז שהופנו אליה, כל זאת מטעמים הומניטריים ועל מנת לסייע למשפחת בלחסן ככל שניתן בשלב זה. ●

noam-ba@yedioth.co.il

מוניקה, אמא של אמיר: "הבן שלי שכב שם ודם ירד לו מכל מקום. הוא היה חבול ונפוח בכל גופו. זה הדבר הכי אכזרי שהורה יכול לעבור – לראות את הילד שלך בצורה כזאת"

עו"ד עמיקם חרל"פ

"הוא כבר לא אותו ילד. הוא לא מקוול לעשות כמעט שום דבר לבד". דיווי ואמו סילבי
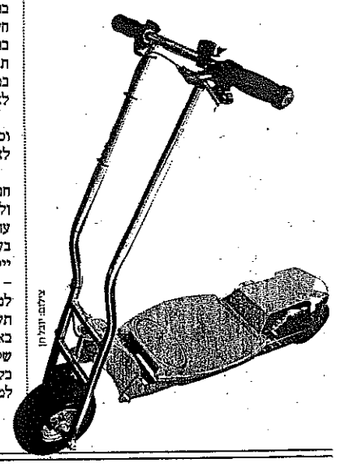
על ההחלטה של השופטים קרא דיווי לראשונה באינטרנט בדרך מקרה. הוא התקשר בדמעות לאמו. "מה קרה?" שאלה אותו סילבי. "את לא מאמינה. יש פסק דין. ניצחנו"